

Utorok 14. januára 2014

P7_TA(2014)0012

Účinné pracovné inšpekcie ako stratégia na zlepšenie pracovných podmienok

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. januára 2014 o účinných pracovných inšpekciách ako stratégii na zlepšenie pracovných podmienok v Európe (2013/2112(INI))

(2016/C 482/05)

Európsky parlament,

- so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, a najmä na jej preambulu a jej články 3 a 6,
- so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej články 6, 9, 145, 151, 152, 153, 154, 156, 159 a 168,
- so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie, najmä na jej články 1, 3, 27, 31, 32 a 33,
- so zreteľom na Európsku sociálnu chartu z 3. mája 1996, a najmä na jej I. časť a článok 3 jej II. časti,
- so zreteľom na základné pracovné normy Medzinárodnej organizácie práce (MOP) a na jej dohovory a odporúčania o riadení a inšpekcii práce (Dohovory č. 81 a 129), ktoré predstavujú medzinárodný referenčný rámec, pokiaľ ide o garanciu uplatňovania ustanovení týkajúcich sa pracovných podmienok a ochrany pracovníkov,
- so zreteľom na dohovor č. 143 o migrujúcich pracovníkoch (1975) a doplňujúce ustanovenia MOP o migrujúcich pracovníkoch, ktoré ustanovujú prijatie všetkých potrebných a primeraných opatrení na obmedzenie nelegálneho pohybu migrantov s cieľom nájsť si prácu, ako aj nelegálneho zamestnávania migrantov; tiež so zreteľom na ustanovenia, ktoré sa týkajú uplatňovania administratívnych, občianskoprávných a trestných sankcií v oblasti nelegálneho zamestnávania migrujúcich pracovníkov,
- so zreteľom na program dôstojnej práce MOP,
- so zreteľom na dohovory a odporúčania MOP v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1338/2008 zo 16. decembra 2008 o štatistikách Spoločenstva v oblasti verejného zdravia a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci ⁽¹⁾,
- so zreteľom na smernicu Rady 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci (rámcovú smernicu) ⁽²⁾ a jej samostatné smernice,
- so zreteľom na smernicu 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času ⁽³⁾,
- so zreteľom na uznesenie Rady a zástupcov členských štátov prijaté na stretnutí Rady 22. apríla 1999 o kódexe pravidiel na zlepšenie spolupráce medzi orgánmi členských štátov v boji proti cezhraničným podvodom v oblasti pomoci a príspevkov sociálneho zabezpečenia a proti nelegálnej práci a v súvislosti s nadnárodným prenajímaním pracovníkov ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na smernicu Rady 1999/85/ES z 22. októbra 1999, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 77/388/EHS v súvislosti s možnosťou experimentálne používať zníženú sadzbu DPH pri službách náročných na ľudskú prácu ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 354, 31.12.2008, s. 70.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 183, 29.6.1989, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 299, 18.11.2003, s. 9.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES C 125, 6.5.1999, s. 1.

⁽⁵⁾ Ú. v. ES L 277, 28.10.1999, s. 34.

Utorok 14. januára 2014

- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/52/ES z 18. júna 2009, ktorou sa stanovujú minimálne normy pre sankcie a opatrenia voči zamestnávateľom štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členských štátov ⁽¹⁾,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 24. októbra 2007 s názvom Zintenzívnenie boja proti nelegálnej práci (COM(2007)0628),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 24. októbra 2007 o výsledku verejných konzultácií o zelenej knihe Komisie Modernizácia pracovného práva s cieľom splniť výzvy 21. storočia (COM(2007)0627),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 3. marca 2010 s názvom Európa 2020 – Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu (COM(2010)2020) a na jej hlavný cieľ, ktorým je do konca desaťročia zvýšiť úroveň zamestnanosti v Európskej únii o 75 %,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 15. decembra 2011 o hodnotení v polovici trvania európskej stratégie v oblasti zdravia a bezpečnosti pri práci na obdobie 2007 – 2012 ⁽²⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 9. októbra 2008 o zintenzívnení boja proti nelegálnej práci ⁽³⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 23. mája 2007 o podpore dôstojnej práce pre všetkých ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 11. júla 2007 o modernizácii pracovného práva s cieľom splniť výzvy 21. storočia ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 26. októbra 2006 o uplatňovaní smernice 96/71/ES o vysielaní pracovníkov ⁽⁶⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 26. marca 2009 o sociálnej zodpovednosti subdodávateľských podnikov vo výrobnom reťazci ⁽⁷⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 23. mája 2013 o pracovných podmienkach a zdravotných a bezpečnostných normách v nadväznosti na nedávne požiare v továrňach a zrútenie budovy v Bangladéši ⁽⁸⁾,
- so zreteľom na integrované usmernenia pre rast a zamestnanosť (2008 – 2010) (COM(2007)0803),
- so zreteľom na odporúčanie Rady z 22. decembra 1995 o harmonizácii opatrení na boj proti nelegálnemu prisťahovalectvu a nelegálnemu zamestnávaniu ⁽⁹⁾,
- so zreteľom na odporúčanie Rady z 27. septembra 1996 o boji proti nelegálnemu zamestnávaniu štátnych príslušníkov tretích krajín ⁽¹⁰⁾,
- so zreteľom na správu Európskej nadácie pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok (Eurofound) o boji proti nelegálnej práci v Európskej únii,
- so zreteľom na osobitný prieskum Eurobarometra o nelegálnej práci,
- so zreteľom na štúdiu s názvom ICENUW – Vykonávanie spolupráce v európskej sieti proti nelegálnej práci (2010),

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 168, 30.6.2009, s. 24.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 168 E, 14.6.2013, s. 102.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 9 E, 15.1.2010, s. 1.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 102 E, 24.4.2008, s. 321.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 175 E, 10.7.2008, s. 401.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 313 E, 20.12.2006, s. 452.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ C 117 E, 6.5.2010, s. 176.

⁽⁸⁾ Prijaté texty, P7_TA(2013)0230.

⁽⁹⁾ Ú. v. ES C 5, 10.1.1996, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Ú. v. ES C 304, 14.10.1996, s. 1.

Utorok 14. januára 2014

- so zreteľom na štúdiu s názvom CIBELES: Zbližovanie inšpektorátov budujúcich systém presadzovania na európskej úrovni,
  - so zreteľom na štúdiu s názvom Nepriame metódy merania nelegálnej práce v EÚ (2010),
  - so zreteľom na štúdiu uskutočniteľnosti o vytvorení európskej platformy na spoluprácu medzi inšpektorátmi práce a ďalšími príslušnými monitorovacími orgánmi a orgánmi presadzovania práva s cieľom predchádzať nelegálnej práci a bojovať proti nej (2010, Regioplan),
  - so zreteľom na rozsudok Európskeho súdneho dvora z 19. decembra 2012, C-577/10, Európska komisia proti Belgickému kráľovstvu,
  - so zreteľom na článok 48 rokovacieho poriadku,
  - so zreteľom na správu Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci (A7-0458/2013),
- A. keďže inšpekcie práce zohrávajú významnú úlohu pri ochrane práv pracovníkov, zaisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia na pracovisku a boji proti nebezpečnému pracovnému prostrediu, predchádzaní porušovaniu predpisov na ochranu zamestnanosti a podporovaní spravodlivého a sociálne zodpovedného hospodárskeho rastu tým, že prispievajú k skutočnému zaplateniu plátov a odvodov sociálneho zabezpečenia, čo zvyšuje daňové príjmy a príjmy sociálnych poisťovní a zabezpečuje, aby sa na zamestnancov vzťahovalo nemocenské, úrazové a dôchodkové poistenie;
- B. keďže členské štáty používajú širokú škálu modelov pri vykonávaní rôznych špecifických kontrol na pracovisku;
- C. keďže inšpekcie práce sú stále viac potrebné v súvislosti s vysielaním pracovníkov v rámci celej Európy;
- D. keďže inšpekcie práce majú kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní toho, aby sa práva premenili v realitu, právo bolo rešpektované, subjekty poznali svoje práva a povinnosti a aby bolo možné predchádzať nehodám, ako aj zneužívaniu;
- E. keďže inšpekcie práce by sa mali posilniť v malých a stredných podnikoch a na staveniskách;
- F. keďže zodpovednosť nadnárodných spoločností za pracovné podmienky, živobytie a zdravie pracovníkov, ktorí vyrábajú tovary a poskytujú služby, sa nekončí za dverami obchodu alebo továrenskou bránou a nemôže byť zaručená len samotnými dohodami v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov;
- G. keďže outsourcing práce prostredníctvom subdodávateľskej činnosti a dočasnej agentúrnej práce často zahŕňa menej kvalifikovanú pracovnú silu a voľnejšie pracovné vzťahy, v dôsledku čoho je ťažšie určiť, kto nesie zodpovednosť za bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (BOZP);
- H. keďže nelegálna práca negatívne ovplyvňuje národné hospodárstva členských štátov a finančnú udržateľnosť európskeho sociálneho modelu, narúša financovanie a prerozdelenie dávok sociálneho zabezpečenia a verejných služieb a prináša dotknutým osobám neistotu, zraniteľnosť a chudobu, a to počas ich pracovného života aj v starobe;
- I. keďže inšpekcie práce zohrávajú významnú úlohu pri ochrane práv pracovníkov, čím sa zamedzuje zneužívaniu a podporuje hospodársky a sociálny rozvoj;
- J. keďže vplyvom hospodárskej krízy sa zvýšilo pracovné zaťaženie a pracovníci boli vystavení ďalšiemu tlaku, a to najmä prostredníctvom zmien pracovného času, a keďže sa preto musí posilniť úsilie v oblasti monitorovania pracovných podmienok;
- K. keďže stále vznikajú nové typy pracovných vzťahov, ktoré je čoraz ťažšie upravovať podľa doterajších predpisov;

Utorok 14. januára 2014

- L. keďže nezákonne zamestnaní pracovníci trpia pre vedľajšie negatívne dôsledky, ako sú nedostatočný prístup k informáciám, službám ochrany zdravia pri práci a odbornej príprave, psychologický nátlak v súvislosti s tým, že by sa im mohol stať úraz alebo by ich mohli chytiť, čo následne ovplyvňuje produktivitu spoločností a hospodárstva ako celku, ako aj pre dlhodobé dôsledky, ako je nedostatočné právo na starobný dôchodok alebo veľmi nízke dôchodkové zabezpečenie, ktoré vedie k vyššiemu riziku chudoby;
- M. keďže nelegálna práca narúša hospodársku súťaž na vnútornom trhu, pretože umožňuje nekalú hospodársku súťaž určitých podnikov voči ostatným podnikom;
- N. keďže upevnenie skutočného spoločného trhu je neodmysliteľne spojené s odstránením všetkých foriem sociálneho dumpingu;
- O. keďže miera čiernej práce v EÚ27 dosahuje medzičasom 18,8 % HDP, v niektorých štátoch dokonca vyše 30 %;
- P. keďže v mnohých členských štátoch je výskyt nelegálnej práce stále na vzostupe, okrem iného v dôsledku krízy;
- Q. keďže opatrenia týkajúce sa informátorov sú nevyhnutné na uľahčenie odhaľovania zneužívania a zaistenie ochrany informátorov a keďže EÚ a členské štáty majú povinnosť poskytnúť informátorom plnú ochranu;
- R. keďže 168 000 európskych občanov každoročne zomrie v dôsledku pracovných úrazov alebo chorôb z povolania a sedem miliónov sa zraní pri nehodách ⁽¹⁾;
- S. keďže prevencia rizík je kľúčovým opatrením na zníženie miery pracovných úrazov a chorôb z povolania; keďže správne riadenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci má pozitívny vplyv na vnútroštátnej aj európskej úrovni a pre spoločnosti;
- T. keďže inšpekčným systémom vo väčšej či menšej miere chýba personál a finančné prostriedky potrebné na účinné vykonávanie inšpekcií práce; keďže v dôsledku toho je príliš málo strategického plánovania ľudských zdrojov orgánov inšpekcie práce v EÚ, počet ich zamestnancov v mnohých krajinách neustále klesá a zároveň je práca inšpektorov čoraz zložitejšia;
- U. keďže roztrieštenosť trhu práce v spojení s nekontrolovaným a neregulovaným rozšírením určitých pracovných režimov v niektorých členských štátoch podstatne znižuje platovú úroveň, a tým vytvára situáciu, ktorá by mohla zhoršiť problém nelegálnej práce;
- V. keďže odvetvia, v ktorých je nelegálna práca najrozšírenejšia, ako je stavebníctvo, bezpečnosť, upratovacie služby a domáce služby, služby v domácnostiach a opatrovateľské služby, sú veľmi náročné na pracovnú silu a vyznačujú sa neistými podmienkami zamestnávania a odmeňovania;
- W. keďže existuje úzke spojenie medzi nelegálnym prisťahovalectvom a nelegálnou prácou, pretože ľudia, ktorí sa v Európe zdržiavajú nelegálne, si nemôžu nájsť normálne zamestnanie, a nevzťahuje sa preto na nich žiadny systém ochrany;
- X. keďže pracovníci, ktorí vykonávajú nelegálnu prácu, nemajú žiadne sociálne zabezpečenie ani zdravotné alebo úrazové poistenie, a sú preto vystavení zvýšenému riziku osobných finančných strát;
- Y. keďže inšpekcie práce sú otázkou cezhraničného záujmu, pokiaľ ide o cezhraničné služby a pracovné vzťahy, a cezhraničný prístup k údajom je nedostatočný;
- Z. keďže mnoho pracovníkov, ktorí vykonávajú nelegálnu prácu, sa ocitne v tejto situácii nie zo svojej vlastnej vôle, ale preto, že boli donútení;

⁽¹⁾ EU-OSHA.

Utorok 14. januára 2014

I. Kontrolné opatrenia na vnútroštátnej úrovni

Zásady účinných inšpekcii práce

1. zdôrazňuje, že inšpekcie práce sú verejnoprávnou úlohou, ktorú môžu vykonávať len verejné a nezávislé orgány, pričom by to však nemalo brániť tomu, aby inšpektorom práce pomáhali zástupcovia sociálnych partnerov; domnieva sa, že nezávislosť služieb v oblasti BOZP od zamestnávateľov musí byť zaručená; domnieva sa, že pokiaľ ide o ochranu zdravia a bezpečnosť pri práci, môžu monitorovanie, výstrahy, zdravotné posudky a poskytovanie kvalitného poradenstva v oblasti zdravia vykonávať iba nezávislí odborníci z oblasti zdravotníctva; považuje za poľutovaniahodné, že riadenie pracovných zdravotných služieb v niektorých členských štátoch stále vykonávajú združenia zamestnávateľov; zdôrazňuje, že je potrebné, aby kontrolu a monitorovanie ochrany zdravia pri práci vykonávali iba nezávislí inšpektori vyškolení v oblasti zdravia a bezpečnosti;
2. zdôrazňuje význam vypracovania národných akčných plánov na posilnenie mechanizmov inšpekcie práce a ich financovanie z európskych štrukturálnych fondov vzhľadom na pridanú hodnotu účinných inšpekcii práce pri podpore sociálnej súdržnosti a všeobecne pri upevňovaní spravodlivosti na pracovisku;
3. poukazuje na to, že pracovné inšpektoráty zohrávajú dôležitú úlohu pri prevencii a monitorovaní a pomáhajú tiež zvyšovať poskytovanie odborných znalostí a informácií na úrovni spoločnosti; naliehavo vyzýva členské štáty, aby zvýšili počet zamestnancov pracovných inšpektorátov a zabezpečili im zdroje a splnili cieľ jedného inšpektora na každých 10 000 pracovníkov v súlade s odporúčaním Medzinárodnej organizácie práce, ako aj ukladali prísnejšie sankcie spoločnostiam, ktoré nedodržiavajú svoje záväzky v oblasti základných práv (mzdy, pracovný čas a BOZP); domnieva sa, že sankcie v takýchto prípadoch musia byť účinné, primerané a odrazujúce;
4. poukazuje na to, že právomoc vnútroštátnych inšpektorátov zahŕňa všetky kategórie pracovníkov zamestnaných v závislom zamestnaní a v samostatnej zárobkovej činnosti bez ohľadu na ich postavenie, zamestnanecký pomer alebo ich pôvod a všetky tieto kategórie pracovníkov sú predmetom rovnakej ochrany; zdôrazňuje, že akýkoľvek pokus obmedziť rozsah inšpekcie práce môže mať negatívny vplyv na zdravie a bezpečnosť pracovníkov, ako aj na ich práva;
5. zdôrazňuje potrebu posilniť úlohu vnútroštátnych pracovných inšpektorátov, zabezpečiť odbornú prípravu pre ich vedúcich pracovníkov a koordinovať ich povinnosti tak, aby úspešne riešili novovzniknuté problémy v oblasti inšpekcii;
6. domnieva sa, že inšpekcie práce možno účinne vykonávať len s dostatočným finančným a personálnym vybavením orgánov; vyjadruje znepokojenie nad tým, že inšpektoráty v členských štátoch nemajú dostatok personálu, a nad nedostatkom ďalšieho vzdelávania, najmä pokiaľ ide o celoeurópske otázky; vyzýva členské štáty, aby posilnili svoje systémy inšpekcii práce; vyzýva členské štáty, aby posilnili svoje systémy inšpekcii práce, keďže by to malo byť zásadnou súčasťou národných plánov, ktorými sa reaguje na hospodársku krízu; poukazuje na to, že inšpekcie práce zohrávajú dôležitú úlohu tým, že sa nimi overuje, či sa platné právne predpisy plne vykonávajú, a zároveň sa nimi zabezpečuje, aby najmä zraniteľní zamestnanci boli zahrnutí a chránení;
7. poukazuje na potrebu jednotnej odbornej prípravy inšpektorov práce a ďalších v tejto oblasti s cieľom sprítniť presadzovanie pracovného práva EÚ;
8. zdôrazňuje, že finančné reformy, ktoré sa realizujú v niektorých členských štátoch, nesmú v žiadnom prípade viesť k znižovaniu personálnych, finančných a materiálno-technických zdrojov a zdrojov týkajúcich sa infraštruktúry inšpektorátov práce;
9. poukazuje na to, že právne záväzky a požiadavky zamestnancov sa javia ako dva hlavné dôvody, prečo zamestnávatelia zavádzajú politiky prevencie⁽¹⁾;
10. domnieva sa, že bez zodpovedajúceho posúdenia rizika nie je možné riadne chrániť pracovníkov; je presvedčený, že malé a stredné podniky potrebujú pomoc pri nastavení opatrení na prevenciu rizík; zdôrazňuje pozitívnu úlohu, ktorú zohrávajú jednoduché, nezávislé a cieleňé iniciatívy, ako je Interaktívne hodnotenie rizík online (OiRA) vypracované Európskou agentúrou pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (EU-OSHA);

⁽¹⁾ EU-OSHA, prieskum Esernet, 2009.

Utorok 14. januára 2014

11. pripomína, že všetky členské štáty podpísali a ratifikovali dohovor MOP č. 81 o inšpekciách práce; preto vyzýva členské štáty, aby presadzovali zásady tohto dohovoru;
12. zdôrazňuje, že inšpekcie práce sú účinné aj vtedy, ak sú vykonané bez predchádzajúceho upozornenia, sú opakované a náhodne zamerané; poukazuje na to, že ak sankcie majú byť účinné, musia byť stanovené tak, aby zabezpečili, že zamestnávateľia nemôžu získať žiadnu výhodu z obchádzania existujúcich dohôd o mzde alebo zákonov a iných právnych predpisov;
13. upozorňuje na to, že na zistenia inšpekcie práce musia nadväzovať jasne stanovené lehoty na prijatie opatrení, aby bolo možné rýchlo zabrániť zneužívaniu a aby obeť mohli byť chránené v ranej fáze;
14. poukazuje na to, že inšpektori práce v členských štátoch musia mať oprávnenie na vykonávanie inšpekcií na mieste, používanie inteligentných nástrojov inšpekcie a na prácu v koordinácii so všetkými príslušnými orgánmi, musia mať príslušný rozsah právomocí a musia pracovať nezávisle;
15. vyzýva členské štáty, aby v prípade, že inšpektori práce odhalia zneužívanie alebo informátori oznámia inšpektorom práce prípady zneužívania, chránili postihnutých pracovníkov a všetkých dotknutých informátorov a umožnili im bezplatné vymożenie ich práv; upozorňuje na to, že dotknuté osoby a informátorov účinne chránia náležité opatrenia, ako napríklad priame alebo kolektívne právo podať žalobu; vyzýva členské štáty, aby prijali opatrenia na ochranu informátorov a ich rodín s cieľom uľahčiť zisťovanie prípadov zneužívania; zdôrazňuje, že je dôležité, aby práva migrujúcich pracovníkov v nelegálnej situácii boli chránené, pričom by mali byť jednou z oblastí záujmu; v tejto súvislosti pripomína členským štátom Dohovor o migrujúcich pracovníkoch (dodatocné ustanovenia) z roku 1975 (č. 143);
16. vyzýva členské štáty, aby právne predpisy presadzovali sankciami zodpovedajúcimi závažnosti trestného činu a odstrašujúcim spôsobom postihovali nedodržiavanie pracovných podmienok; zdôrazňuje, že výskum jasne ukázal, že najväčší vplyv, pokiaľ ide o zlepšenie pracovných podmienok, sa dosiahol silnou a dobre koordinovanou prevenciou a inšpekciami v ranej fáze, okrem iného poskytovaním informácií a poradenstva zamestnávateľom alebo registráciou nelegálnych pracovníkov so spätnou platnosťou;
17. poukazuje na to, že elektronické prepojenie všetkých zúčastnených sociálnych orgánov, ako je napríklad belgická Všeobecná banka pre sociálne zabezpečenie (Crossroads Bank for Social Security) ⁽¹⁾, a súvisiaca zjednodušená výmena údajov medzi všetkými zúčastnenými orgánmi predstavujú užitočný nástroj pre vnútroštátne inšpekcie práce, ako môžu rýchlo získať potrebné údaje;
18. zdôrazňuje, že inšpekcie práce čelia určitým problémom, pokiaľ ide o inšpekcie, ktoré sa týkajú migrujúcich pracovníkov a vyslaných pracovníkov z EÚ a tretích krajín; zdôrazňuje, že na to, aby inšpekcie práce boli účinné, je dôležité, aby sa dostatočne zameriavali na situácie s vysokým rizikom nedodržovania; poukazuje na to, že vnútroštátne elektronické systémy, prostredníctvom ktorých zamestnávateľia povinne vopred registrujú zahraničných pracovníkov, môžu značne zjednodušovať inšpekcie práce;
19. poukazuje na to, že v súlade s vnútroštátnymi predpismi a postupmi v snahe zabezpečiť dodržiavanie existujúcich pravidiel musí dôležitú úlohu zohrávať sociálni partneri; vyzýva členské štáty, aby zabezpečili zapojenie sociálnych partnerov do navrhovania a vypracúvania národných plánov inšpekcií práce a do samotného vykonávania inšpekcií práce;
20. podporuje vytvorenie doplnkových tripartitných sektorových inšpektorátov zložených zo zástupcov vlády, zamestnancov a zamestnávateľov a žiada, aby boli uvedené do prevádzky ako pilotné iniciatívy v členských štátoch s najvyššou mierou nelegálnej práce;
21. konštatuje, že menej inšpekcií práce sa vykonáva vo vidieckych oblastiach; vyzýva členské štáty, aby zabezpečili primerané pokrytie vidieckych oblastí;
22. poukazuje na to, že zamestnanci na dobu určitú majú v porovnaní so stálymi zamestnancami zvyčajne menej vyhovujúce pracovné podmienky; poznamenáva, že na účinnú inšpekciu dočasnej agentúrnej práce sa musia rozšíriť práva inšpektorov o inšpekciu podnikov, ktoré využívajú agentúrnych pracovníkov, a o inšpekciu dodržiavania kolektívnych a podnikových ustanovení a tiež minimálnych miezd tam, kde sa to požaduje v právnych predpisoch členského štátu alebo

⁽¹⁾ <http://www.ksz.fgov.be/en/international/page/content/websites/international/aboutcbss.html>.

Utorok 14. januára 2014

vo vnútroštátnych kolektívnych zmluvách; trvá na tom, aby sa prevencii zdravotných a bezpečnostných problémov na pracovisku venoval rovnaký stupeň pozornosti v súkromnom i verejnom sektore; upozorňuje na to, že dodržiavanie zásady nediskriminácie je povinné; konštatuje, že pracovníci na dobu určitú musia mať možnosť informovať sa prostredníctvom služby online alebo webovej lokality o svojich právach vrátane práv týkajúcich sa mzdových taríf;

23. vyjadruje znepokojenie nad situáciou sezónnych pracovníkov v poľnohospodárstve, z ktorých väčšina pochádza z tretích krajín; domnieva sa, že počet inšpekcií práce v tomto odvetví sa zvyšuje; poukazuje na to, že mnoho pracovných miest je zmesou legálnej a nelegálnej práce;

24. pripomína, že pracovníci, ktorí pracujú v domácnostiach, sú často neprihlásení alebo majú menej práv ako iní pracovníci, no tieto skutočnosti často nespádajú do pôsobnosti vnútroštátnych orgánov inšpekcie práce; vyzýva členské štáty, aby ratifikovali Dohovor Medzinárodnej organizácie práce č. 189 a v súlade s týmto dohovorom prijali a uplatňovali opatrenia v oblasti inšpekcie práce, presadzovania a sankcií s náležitým ohľadom na osobitné charakteristiky práce v domácnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi; zdôrazňuje, že tieto opatrenia by mali v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi stanoviť podmienky, za ktorých možno vstupovať do priestorov domácnosti s náležitým ohľadom na súkromie;

25. upozorňuje na osobitnú situáciu osôb pracujúcich z domova a na diaľku, ktorí v súvislosti so svojou prácou doma alebo mimo pracovisko môžu byť vystavení zneužívaniu pracovnoprávných predpisov, ak zamestnávateľia neplnia voči nim svoje zákonné povinnosti;

26. zdôrazňuje, že osobitná pozornosť by sa mala venovať odvetviu dopravy, ktoré vďaka svojmu mobilnému charakteru môže predstavovať ďalšie problémy pre pracovné inšpektoráty; žiada, aby pracovné inšpektoráty boli vhodne vybavené na vykonávanie účinných inšpekcií v tomto odvetví;

27. vyjadruje poľutovanie nad problematicky vysokým počtom prípadov fiktívnej samostatnej zárobkovej činnosti, najmä v odvetví stavebníctva a v odvetví spracovania mäsa, a to vrátane prípadov vyplývajúcich z úprav týkajúcich sa vysielania pracovníkov; vyzýva členské štáty, aby zaviedli vhodné kontrolné opatrenia na boj proti fiktívnej samostatnej zárobkovej činnosti, napríklad stanovením kritérií na určenie, kto je zamestnanec a kto nie, aby inšpektori práce mohli odlíšiť fiktívnu a legitímnu samostatnú zárobkovú činnosť; konštatuje, že s cieľom predchádzať fiktívnej samostatnej zárobkovej činnosti by sa mali prijať opatrenia, aby členské štáty mohli zaviesť ďalšie ďalekosiahle požiadavky alebo kontrolné opatrenia;

Neprihlásená zárobková činnosť

28. vyzýva vnútroštátne pracovné inšpektoráty a ďalšie príslušné orgány, aby vypracovali akčné plány na boj proti nelegálnej práci, ktoré budú pokrývať všetky formy zneužívania v rámci zamestnávania a samostatnej zárobkovej činnosti; zdôrazňuje, že pokiaľ sa problém nelegálnej práce neroeši správne, môže ohroziť schopnosť EÚ plniť jej ciele v oblasti zamestnanosti, pokiaľ ide o zabezpečenie viac a lepších pracovných miest a posilnenie rastu;

29. vyjadruje veľké znepokojenie nad extrémnou zraniteľnosťou migrujúcich pracovníkov s nelegálnym alebo neoprávneným statusom, ktorí sú využívaní na nelegálnu prácu nízkeho štandardu, s nízkymi mzdami a dlhou pracovnou dobou v nebezpečnom pracovnom prostredí; zdôrazňuje, že akákoľvek spolupráca medzi inšpektormi práce a imigračnými orgánmi by sa mala obmedzovať na identifikáciu zneužívajúcich zamestnávateľov a nemala by viesť k sankciám proti dotknutým migrujúcim pracovníkom alebo k ich vyhosteniu, čo by v skutočnosti podkopávalo úsilie o riešenie problému nelegálnej práce;

30. domnieva sa, že v prípadoch, v ktorých sú vnútroštátne pracovné inšpektoráty zodpovedné za riešenie problémov migrujúcich a vyslaných pracovníkov, by programy odbornej prípravy inšpektorov práce mali obsahovať špecifické prvky o nelegálnej práci, ako aj o súvisiacich témach, ako sú migrácia a obchod s ľuďmi, pretože tieto otázky spolu úzko súvisia;

31. domnieva sa, že sankcie budú účinné len vtedy, ak zamestnávateľia nebudú môcť získať žiadnu výhodu zo zamestnávania nelegálnych pracovníkov, pretože ak by tak spravili, stratili by podstatne viac, než sú náklady na zamestnanie registrovaných zamestnancov;

Utorok 14. januára 2014

32. berie na vedomie, že existuje trend smerom k väčšiemu výskytu samostatne zárobkovej činnosti, outsourcingu a subdodávateľskej činnosti, čo môže viesť k nárastu neistých pracovných miest a k ďalšiemu zhoršeniu už aj tak nízkej úrovne ochrany nelegálnych pracovníkov; je presvedčený, že účinným nástrojom na zvýšenie dodržiavania pracovnoprávných noriem v celom výrobnom procese by mohli byť systémy zodpovednosti hlavného dodávateľa počas celého výrobného procesu a že by sa malo zväziť zavedenie podobných systémov vo všetkých členských štátoch, pričom sa uznáva skutočnosť, že kontroly zo strany inšpektorov práce sú naďalej nevyhnutné;

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

33. poukazuje na problém vykonávania ustanovení o bezpečnosti a ochrane zdravia na pracovisku v prípadoch, keď pracovníci vykonávajú neprihlásenú činnosť; zdôrazňuje, že právo na bezpečnosť a ochranu zdravia na pracovisku sa vzťahuje na každého zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činnú osobu a účinnosť tohto práva sa zvýši lepším vykonávaním platných predpisov; navrhuje, aby členské štáty zväzili možnosť ponúkať všetkým pracovníkom dôverné lekárske prehliadky, ktoré by sa vykonávali bezplatne raz ročne alebo raz za obdobie trvania zmluvy, s cieľom poskytnúť im základnú ochranu;

34. podporuje sprísnenie sankcií pre podniky, ktoré nedodržiavajú svoje záväzky týkajúce sa základných práv pracovníkov, a zastáva názor, že tieto sankcie musia mať taký odradzujúci účinok, aby zamestnávateľa nemohli získať žiadnu výhodu z obchádzania platných predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci; vyzýva členské štáty, aby v rámci svojich systémov sankcií zväzili stanovenie výšky pokuty tak, aby bola úmerná poškodeniu a aby zabezpečili, že bude vyššia ako výhoda získaná z obchádzania právnych predpisov;

35. upozorňuje na to, že v stratégii Európa 2020 sa poukazuje na potrebu väčšieho počtu žien na pracovnom trhu, a domnieva sa, že inšpektori vykonávajúci inšpekciu na pracovisku by mali poznať pracovné podmienky žien aj mužov;

36. požaduje, aby sa tieto sankcie uplatňovali tiež na podniky, ktoré postihujú pracovníkov za ich činnosť zástupcov v odborovej organizácii alebo v oblasti zdravia a bezpečnosti;

37. vyzýva na podporu vnútroštátnych orgánov obchodného dohľadu pri zavádzaní efektívneho systému ochrany práce na podnikovej úrovni, najmä v malých a stredných podnikoch; naliehavo žiada členské štáty, aby zabezpečili, aby sa inšpekcie viac zameriavali na identifikáciu praktických, uskutočniteľných riešení nedostatkov v oblasti BOZP;

38. podporuje pozitívnu činnosť Výboru vedúcich predstaviteľov inšpekcie práce pri zblížovaní vnútroštátnych kultúr; vyzýva na posilnenie zdrojov a právomocí výboru; vyzýva na užšiu spoluprácu medzi Výborom vedúcich predstaviteľov inšpekcie práce a luxemburským poradným výborom; zastáva názor, že Poradný výbor Komisie pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci by mal byť pravidelne informovaný o vývoji v členských štátoch v oblasti pracovných inšpektorátov a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci;

39. zastáva názor, že tieto zdravotné a bezpečnostné aspekty by sa mali zohľadniť pri nadchádzajúcej stratégii EÚ pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci; vyzýva na to, aby sa v rámci inšpekcií práce zintenzívnili cieľové opatrenia na prevenciu a vzdelávanie s cieľom zvýšiť informovanosť verejnosti o dôležitosti právnych predpisov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby urýchlili vykonávanie nariadenia REACH, najmä pokiaľ ide o nahradenie najviac znepokojujúcich chemických látok; domnieva sa, že pri stanovovaní priorit týchto látok je potrebné vziať do úvahy ochorenia spojené s prácou;

II. Politické odporúčania na úrovni EÚ*Rýchla a efektívna cezhraničná výmena informácií*

40. domnieva sa, že na ukončenie sociálneho dumpingu a zabezpečenie spravodlivej hospodárskej súťaže na vnútornom trhu je podstatná dobrá spolupráca medzi vnútroštátnymi orgánmi a sociálnymi partnermi; víta iniciatívu Komisie na vytvorenie európskej platformy pre inšpektorov práce; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby pre inšpektorov práce zriadila európsku platformu pre nelegálnu prácu v rámci Európskej nadácie pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok (Eurofound), ktorá bude okrem iného organizovať činnosť platformy a uľahčovať výmenu skúseností a osvedčených postupov s cieľom poskytovať aktuálne, objektívne, spoľahlivé a porovnávacie údaje, posilňovať cezhraničnú spoluprácu a identifikovať a evidovať podniky fungujúcimi len prostredníctvom poštovej schránky a podobné postupy;

Utorok 14. januára 2014

41. vyzýva Komisiu, aby v spolupráci so sociálnymi partnermi a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, bez toho, aby bola dotknutá zásada subsidiarity, poskytla dostatočné ľudské zdroje na cezhraničné záležitosti týkajúce sa zneužívania pravidiel týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a nelegálnej práce, ku ktorej úlohám by mohla patriť okrem iného identifikácia podnikov fungujúcich len prostredníctvom poštovej schránky, kontrola nadnárodných poskytovateľov služieb, zavádzanie v rámci celej EÚ programov ďalšieho vzdelávania inšpektorov, ktoré sa budú zameriavať na problémy, ako je fiktívna samostatná zárobková činnosť a vysielanie pracovníkov, zisťovanie nových spôsobov obchádzania predpisov a organizácie cezhraničných kontrol; odporúča tiež vykonávanie občasných spoločných cezhraničných inšpekcii vnútroštátnych inšpektorátov, a to najmä v oblastiach v blízkosti hraníc;

42. vyzýva Komisiu, aby preskúmala výhody zavedenia európskej karty sociálneho poistenia chránenej proti falšovaniu alebo iného elektronického dokumentu platného v celej EÚ a aby ho prípadne zabezpečila, na ktorých by mohli byť uložené všetky náležité údaje na kontrolu pracovného pomeru, ako sú napríklad sociálne poistenie a pracovná doba, a na ktorú sa budú vzťahovať prísne ustanovenia o ochrane údajov, a to najmä tam, kde sa spracúvajú osobné údaje citlivé z hľadiska ochrany súkromia; zdôrazňuje preto, že pred vypracovaním takejto karty aj počas neho je dôležité starostlivo preskúmať jeho vplyv na ochranu súkromia;

43. vyzýva Komisiu, aby vykonala pilotný projekt európskeho mechanizmu včasného varovania zameraného na signalizáciu porušenia predpisov o ochrane zdravia a bezpečnosti pri práci a nelegálnej práci, prostredníctvom ktorého sa podporí rýchla výmena medzi členskými štátmi a ktorý bude dopĺňať čierna listina, aby porušenia predpisov o ochrane zdravia a bezpečnosti pri práci mohli byť účinnejšie riešené v zárodku; poukazuje na to, že tento mechanizmus včasného varovania môže vychádzať z existujúceho európskeho systému rýchleho varovania na ochranu spotrebiteľov (RAPEX); zdôrazňuje, že porušenie predpisov sa musí presne zdokumentovať systematickým záznamom o výsledkoch inšpekcie, aby bolo možné prijať ciele opatrenia proti zneužívaniu;

44. domnieva sa, že posilnená spolupráca a výmena informácií medzi členskými štátmi v oblasti nelegálneho zamestnávania môže ponúknuť významnú európsku pridanú hodnotu; zdôrazňuje, že by sa tak užitočným spôsobom podporili právne iniciatívy EÚ týkajúce sa neohláseného zamestnávania, presadzovala výmena osvedčených postupov a zvýšila koordinácia medzi inšpektorátmi práce rôznych krajín;

45. upozorňuje, že kontrolné práva vnútroštátnych inšpektorátov v zahraničných podnikoch sú v niektorých cezhraničných situáciách značne obmedzené a že to predstavuje ohrozenie ochrany pracovníka a rovnakých podmienok na vnútornom trhu; požaduje, aby sa potvrdenia o vyslaní A1 neboli retroaktívne a aby sa viedli v jednom elektronickom registri pre celú EÚ, ktorý by mal dopĺňať existujúce vnútroštátne registre a byť dostupný príslušným orgánom v celej EÚ s cieľom uľahčiť inšpekcie vyslaných pracovníkov na viacjazyčnom základe; konštatuje, že v tejto súvislosti má zásadný význam efektívnejšia cezhraničná výmena informácií medzi rôznymi príslušnými orgánmi; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že inšpekcie práce budú môcť naplno využiť svoje právo na nediskriminačné nezávislé inšpekcie v cezhraničných situáciách, a to bez ohľadu na sídlo spoločnosti;

46. v súvislosti so smernicou o presadzovaní smernice o vysielaní pracovníkov poukazuje na to, že je potrebné, aby dokumenty boli bez ohľadu na ich dĺžku preložené, ak sa to vyžaduje pri inšpekcii;

Nové legislatívne iniciatívy na úrovni EÚ

47. zdôrazňuje, že v platných smerniciach v oblasti sociálnych vecí a zamestnanosti sa nedostatočne zdôrazňuje aspekt lepšieho vykonávania a úlohy inšpekcii práce; považuje za potrebné v tejto súvislosti preskúmať existujúce smernice, a prípadne ich revidovať, a lepšie riešiť otázku presadzovania v európskom pracovnom práve; v tejto súvislosti víta, že Komisia navrhla minimálne normy inšpekcie v smerniciach týkajúcich sa určitých skupín pracovníkov; zdôrazňuje, že v oblasti sociálneho zabezpečenia a zamestnanosti je potrebné zohľadniť úlohu inšpektorátov práce a sociálnych partnerov, a to tak, aby sa umožnila účinná ochrana;

48. vyzýva členské štáty a Komisiu, aby presadzovali dobrovoľné zavádzanie prísnejších pracovných noriem zo strany podnikov, a to prostredníctvom zavedenia systému bezplatných sociálnych značiek, ktoré sú uznávané na vnútroštátnej úrovni alebo na úrovni EÚ;

Utorok 14. januára 2014

49. poukazuje na to, že v niektorých členských štátoch majú prácu deti mladšie ako 14 rokov; domnieva sa, že úloha inšpektorov práce sa musí posilniť a že je potrebné zintenzívniť kampane proti detskej práci; vyzýva Komisiu, aby na úrovni EÚ zaviedla osobitné kampane zamerané na kontrolu a monitorovanie pracovných podmienok detí, a to najmä mladých prisťahovalcov;

50. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že procesné práva a práva presadzovania, ako sú uvedené v návrhu smernice o opatreniach na uľahčenie výkonu práv udelených pracovníkom v súvislosti so slobodou pohybu pracovníkov, budú prístupné všetkým pracovníkom;

51. považuje za dôležité, aby vo vzťahu k mobilným pracovníkom vnútroštátne inšpektoráty práce a prípadne aj organizácie zamestnancov mohli vykonávať inšpekcie vo všetkých prípadoch, keď to považujú za potrebné; konštatuje, že členské štáty musia na svojom území zabezpečiť zavedenie účinných kontrol a mechanizmov monitorovania s cieľom kontrolovať a monitorovať súlad s ustanoveniami a pravidlami stanovenými v príslušných smerniciach;

52. vyzýva Komisiu, aby navrhla a poskytla členským štátom usmernenia o osvedčených postupoch a uľahčovala spoluprácu a výmenu informácií medzi nimi, aby mohli účinnejšie skúmať a kontrolovať činnosti agentúr sprostredkujúcich dočasnú prácu; zdôrazňuje, že členské štáty by mali zvýšiť svoje komplexné inšpekcie agentúr sprostredkujúcich dočasnú prácu a mali by zväziť prijatie opatrení, ktorými by takýmto sprostredkovateľským spoločnostiam uložili povinnosť získať osvedčenie a ohlasovaciu povinnosť;

53. vyzýva Komisiu, aby v súlade so zásadou subsidiarity vypracovala návrh zelenej knihy na podporu úlohy inšpektorov práce a stanovenie noriem pre inšpekcie na úrovni EÚ a jednotné požiadavky na vzdelávanie v tejto oblasti, pričom by zohľadnila rozdiely medzi vnútroštátnymi trhmi práce;

54. vyzýva Komisiu, aby identifikovala spôsoby lepšieho riešenia prípadov sociálneho dumpingu v EÚ a navrhla v tejto súvislosti vhodné nástroje;

o

o o

55. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a národným parlamentom.
